

Työväenopisto -- sen edut ja viat

II.

Heikkona puolena Työväen Opiston opetuksessa pidämme puolestamme Amerikan työväenliikkeen historian opetuksen, joka kuitenkin sellaisessa oppilaitoksessa pitäisi muodostaa yhden tärkeimmistä pääaineista. Jos Opistoa ajetaan pitää tärkeänä välikappaleena järjestöimme jäsenien auttamiseksi heidän työskentelysäään tämän maan työväen liikkeessä, niin se ei käy päinsä ilman että heille annetaan mahdollisimman tarkka ja tasapuolinen käsitys työväenliikkeen vaiheista tässä maassa, sen aikaisemmasta kehityksestä, johon perustuvat tämän päivän ilmiöt ja niistä johtuvat menettelytavat.

Tarkastaessamme tänä vuonna opistossa voimassa olevata luku-

järjestystä huomaamme, että tälle tärkeälle aineelle on suotu ainoastaan neljä tuntia viikossa — nämäkin tunnit jakautuen kolmen luokan eri luentosarjoihin, joten itse asiassa kukin oppilas saa vain yhden tai kaksi luentotuntia viikossa. Kun tähän aineryhmään sisältyy ei ainoastaan Amerikan työväen liikkeen historia, vaan Amerikan yleinen historia ja maantiedekin, joiden viimeainittujen osalle tietenkin lankeaa suurin osa mainituista luennoista, niin voimme arvata, että varsinaisesti työväenliikkeen ja juuri uudemmanaikaisen työväenliikkeen historia jää varsin pintapuolisen käsittelyn varaan. Ihan liian pintapuoliseksi jää se opetus, minkä oppilaat saavat unionistisen liikkeen kehityk-

sestä tässä maassa ja se vähäkin annetaan ilmeisesti poleemisessa, ennakkoluuloisessa muodossa.

Joitakin esimerkkejä esitetään, jotka valaisevat opiston opetusta tässä suhteessa. Opistosta tulevien oppilaitten taholta, jotka siellä kauvemman aikaa ovat olleet opetusta saamassa ja näin ollen voidaan otaksua heidän puhuvan sillä lailla kuin heille siellä on opetettu, aivan yleisesti selitetään aikoinaan tunnetun Knights of Labor liiton ja American Federation of Labor'in välisistä suhteista seuraavaan tapaan: K. of L. oli alkujaan selvästi vallankumouksellinen ja luokkatietoinen järjestö, joka edusti työläisten luokkataistelua jyrkässä muodossa. Se sai aikaan voimakasta heräämistä työläisten keskuudessa ja herätti kapitalisteissa kauhua. Nujertaakseen tätän syntynyttä työläisten vallankumouksellista luokkatoumiintaa hommasi kuuluisa teräskapitalisti Carnegie tänne Englannista Gompersin perustamaan vanhoillisemman järjestön tuon radikaalisen kilpailijaksi ja sen nujertajaksi. Tämä kilpaileva järjestö oli American Federation of Labor, joka siis alusta pitäen perustettiin palvelemaan kapitalistien intresseja ja vastustamaan työläisten luokkajärjestymistä.

Ei ole ihmeellistä, että tällaisia käsityksiä omaavat innokkaat nuorukaiset päästyänsä opistolta käsitteivät pyhäksi velvollisuudekseen taistella mokomaa kapitalistien hajotusjärjestöä vastaan ja leimata kaikki sen pyrkimykset työväenluokalle vahingolliseksi. Mutta kokonaan toinen asia on pitäväkö tällainen selitys paikkansa. Historiallisesti se sitä ei tee.

Knights of Labor liitto syntyessään oli tyyppillinen ammattijärjestö, vieläpä hyvin piintynyt ja sulkeutunut. Se toimi salaseurana ai-

na vuoteen 1878 asti, jolloin valtavasti noussut työväen kapinahenki — seurauksena edelläolleesta panniikista ja sen aikaansaamasta työläisten kiristämisestä — johti sitä asettumaan laajemmalle kannalle ja ottamaan yhteyteensä laajoja työväenjoukkoja. Ajan kumouksellinen henki epäilemättä vaikutti K. of L:n esiintymiseen ja toimintaan, mutta se ei koskaan muodostunut tehokkaaksi yleisjärjestöksi, joksi jotkut sitä ehkä aikoivat. Sen käytäntöönottama järjestymismuoto, jonka varassa sullottiin samoihin paikallisjärjestöihin mitä erilaisimmilla teollisuusaloilla työsentelevät työläiset, teki käytännöllisen järjestötyön miltei mahdottomaksi. Vastapainoksi tätä epäkäytännöllisyyttä vastaan syntyi American Federation of Labor ja myöskin vastapainoksi sitä vastaan, että K. of L. laajemmaksikin kasvaessaan oli säilyttänyt aristokraattisen rakenteensa, jossa keskustomitealla oli sopimattomasti suuri valta sellaistenkin eri järjestöjen sisäisten asioiden yli, joissa käytännöllinen toiminta olisi vaatinut enemmän liikuntovapautta. A. F. of L:n synty oli luonnollinen reaktio kaikkea tätä vastaan ja tosiasiallisesti edusti se askeleen eteenpäin Amerikan työväen liikkeessä eikä suinkaan taantumusta. Mitä taasen tulee K. of L:n kehitettyyn radikaaliseen ohjelmaan, niin senkin laita oli vähän niin ja näin. Tämä ohjelma laadittiin aikana, jolloin Amerikan ilmanalassa liikkui jos minkäänkin karvaista pikkuporvarillista reformismia ja uusi järjestö pyrki tyydyttämään kaikkia näitä harrastuksia saadakseen mahdollisimman paljon joukkoja ympärilleen. Niinpä K. of L:n ohjelma, jonka alussa on kyläkin joitakin luokkatietoisia lauseita, joissa ilmeisesti on Kommunistisen Manifestin vaikutusta,

muuten on täynnä kaikkia sellaisia vaatimuksia, jotka samalta ajalta tavataan "vihreäselkän" ym. sen tapaisten puolueitten papereissa, aina aito pikkuporvarilliseen pape-riarahareformivaatimukseen asti. Ja saman vallankumouksellisen ohjelman lopussa on sitten lause, joka lyö kaikki edellä olleet val-lankumoukselliset lauseet korval-le ja osoittaa, että tämä K. of L. oli kaikkea muuta kuin vallanku-mouksellinen jo ohjelmastaan lähtien. Siinä sanotaan nim. että jär-jestön tarkoitus on kaikin voimin edistää työnantajain ja työnteki-jäin välillä vallitsevien myötätun-toisuuden siteitten lujittamista ja sovinnollisella tavalla tekemään kaikki lakot tarpeettomiksi.

Tällainen on K. of L. todellinen rakenne historiallisten lähteitten mukaan. Kun emme ole tavan-neet yhtäkään opiston oppilasta, joka olisi selvillä esim. tästä asiasta, niin lienee syytä otaksua, että tätä ei ole-siellä esitettykään, vaan jotakin päinvastaista. Ja kun luomme silmäyksen niihin oppikirjoi-hin, joiden nojalla siellä etupäässä näistä asioista luennoidaan, niin selviää asia jonkun verran. Pää-asiallisena lähteenä unionin toi-minnan selville saamiseksi käyte-tään siellä mm. prof. Elyn kirjoit-tamaa kirjaa "Labor Movement in Amerika", joka on kirjoitettu vuosina 1882—85, jolloin K. of L. vielä oli kaikessa loistossaan ja sen runkoa hivuttavat taudit ja rap-peutumisen eivät vielä kaikille sel-västi olleet näkyvissä, — joskin ne jo siihen mennessä olivat synny-täneet American Federation of La-bor liiton edistysmielisempien am-mattilaisten käytännölliseen toi-mintaan pyrkimisen ilmauksena. Prof. Ely kirjoittaa näin ollen K. of L:sta erittäin ihastuneessa ääni-lajissa.

Syvällisempi näitten asioiden tutkiminen kuitenkin johtaisi ehdottomasti tosiperäisempään käsi-tykseen, jonka ei tarvitsisi synny-tää sitä sokeaa vihamielisyyttä nykyistä tradeunion liikettä koh-taan, joka niin voimakkaasti il-menee työväenopistolaisissa. Mut-ta vähäinen aika, joka opistolla omistetaan tälle asialle, tekee sy-vällisemmän tutkimisen mahdotto-maksi.

Kun siellä siten selostetaan A. F. L.-liiton kehitystä ja toimintaa, niin silmännähtävää on, että jär-jestön rakenteen kehitys ja vissien käytännöllisten toimintamuotojen syyt ja tarpeellisuus jää tykkäänään varjoon niihin kohdistetun kritii-kin tieltä. Olemme tavanneet opis-tossa monta vuotta opiskelleen op-pilaan, jonka luulisi tietävän niin paljon, kuin mitä opistossa suin-kin on vuosien varrella ehditty tätä ainetta opettaa, ja tämä oppi-las kulkien järjestömmä virallise-na organiseraajana vakavalla naamalla selitti kuulijakunnilleen, että A. F. L. liiton säännöissä on sellainen pykälä, jossa kielletään työläisiä vaatimasta täyttä palk-kaa työstään!

Tällaisen aiheen sai mainitun opiston oppilas siitä, että eräässä A. F. of L. union periaateselityk-sessä näki lauseen, jossa sanottiin, että "suoritettua työtä ei voi pitää siitä maksetun palkan täytenä vas-tineena", jolla lauseella unio ilmei-sesti pakottui tunnustamaan palk-katyön riistämisen kapitalistisen järjestelmän vallitessa. Mainit-semme tämän esimerkin sen vuoksi, että se tyypillisesti osoittaa, kuinka opiston tietoisimmatkaan oppilaat eivät omaa läheskään riittävää käsitystä Amerikan unio-nistisen liikkeen laadusta. Siellä yleensä, mikäli olemme olleet tilai-suudessa kuulemaan useilta opis-ton oppilailta, ei katsota tarpeelli-

seksi seikkaperäisemmin selittää Amerikan unionien rakennetta, niiden suhdetta toisiinsa, niiden suhdetta pääjärjestönsä ja ennen kaikkea niiden käytännöllisten taistelujen ja saavutusten laatua y. m. sellaisia seikkoja, jotka antaisivat tasapuolisen käsityksen niiden toiminnasta. Vaikka virallisesti ei selitettäisikään sitä, mikä muodostuu useimpien opistolaisten uskonkappaleeksi, nim. että vanhoissa unionissa työskenteleminen on toivotonta ajanhaaskausta, niin yksipuolinen arvostelu unionien varjopuolista ja pintapuolinen selitys niiden käytännöllisen toiminnan laadusta ja edellytyksistä ehdottomasti johtaa sellaiseen vihamieliseen suhtautumiseen Amerikan unionistiseen liikkeeseen, joka on yksi opisto-opetuksen selvimpiä vaikutuksia.

Kerran keskustellessamme tästä asiasta erään opiston opettajan kanssa hän ylevästi selitti, että opistolaisilla ei ole aikaa syventyä sellaisiin asioihin kuin joittenkin unionien käytännölliseen toimintaan. Opistossa esitetään oppilaille luokkataistelun suuret ääriviivat — sanoi hän — ja käytännöllistä toimintaa joudutaan koskettelemaan ainoastaan esimerkkeinä yleisissä luennoissa esitetyille tällaisille suurille ääriviivoille.

Tässä lausunnossa, joka vastaanekin pääasiassa opistossa noudattamaan yritettyä opetustaktiikkaa, mielestämme juuri piileekin opetuksen heikkous. Kun näitä etsittyjä "suuria ääriviivoja" esitetään sosialismin teorioita koskevissa luennoissa kaavamaisella tavalla selittäen, että ammattilainen voi ajatella vain ammattilaisen tavoin ja ainoastaan suurteollisuustyöläinen oikealla sosialistisella tavalla, mutta samalla Amerikan historiaa koskevissa luennoissa ei jouduta tarkemmin esittämään,

missä määrin tämän maan suurteollisuustyöväki itse asiassa muodostaa täällä olevia unionia ja missä määrin se unionien ulkopuolella tämän maan erikoisolojen ja sen työväenluokan erikoisluonteen vuoksi ei hetikään sovellu näitten kaavojen mukaan kulkemaan, niin jää oppilaille se kaavamainen käsitys, että tässä maassa toimivat trade unionit ovat vaan joittenkin piintyneitten ammattilaisten säilyhdistyksiä ja kaikki niiden toiminnan ensi silmäyksellä vanhoiliselta näyttävät toimintamuodot tähdätyt ammattilaisten kilpailuun joikseen käsittämiä muita työläisiä vastaan. Kun puuttuu ihan yksityiskohtiin menevä opetus Amerikan historian työväenliikkeen vaiheista, joka olisi omiaan osoittamaan, että mikäli luokkatiedottomuutta ilmenee Amerikan työväen liikkeessä se johtuu historiallisesta kehityksestä ja siitä, että joukkojen enemmistö ei vielä ole kehittynyt asematansa täysin tajuamaan, niin syntyy oppilaisissa se perin ideologinen käsitys, että tässä maassa "pohjajoukko" on vaikka kuinkakin kypsytynyt selvään ja järjestelmälliseen luokkatoimintaan, mutta työväenliike on jonkun kierouden takia muutamien "pahojen" paasien runnattavissa, jotka estävät tätä tietoista ja kumouksellista enemmistöä pääsemästä oikeuksiin.

Kaiken tällaisen opin perusteella syntyy sitten se hihhulilainen uskonvinna, jonka valtaamana opiston vaikutuksen alaisena ollut joukko muodostaa toimintansa perin yksilölliseksi "pelastustyöksi" joitakin olettamiensa "pahoja" yksilöitä vastaan ja panee epäilyalaisiksi kaikki luulot siitä, että sosialistinen koulu pystyy ennen kaikkea antamaan oppilailleen selvän materialistisen historiantähtäyksen.

Niukka aika, joka opistossa on varattu opiston tärkeimpänä aineena pidettävää Amerikan historiaa varten, jättää oppilaat yhtä tietämättömiksi myöskin sosialistisen liikkeen vaiheista tässä maassa. Emme ole tavanneet vielä yhtään opiston oppilasta, joka olisi ollut selvillä tämän maan sosialistisen liikkeen monikirjavista vaiheista senkään verran kuin mitä niitä esitetään Hilquitin kirjoittamassa ja koko lailla puutteellisessa Amerikan sosialismin historiassa. Lähdekirjana käytettänee jonkun verran Simonsin kirjaa "Social Forces in American History", mutta minkä verran siihenkään ehditään tutustua niin vähäisellä luentomäärällä, on hyvin kyseenalaista. Tässäkin suhteessa joudutaan täten harhapoluille. Yksipuolisen kritiikin aihetta tarjoaa Amerikan sosialistinen liike yllinkyllin, mutta sen rinnalla pitäisi olla aikaa epäkohtien syitten esittämiselle, jotka eivät johtaisi niihin käsityksiin, mitkä opistolla olleet tavallisesti saavat ja jotka ovat samallaiset kuin edellämainitsemamme käsitykset unoista, nim. että sosialistinen liike tässä maassa myöskin on joittenkin pahojen ihmisten käsissä, jotka pitäisi saada pois tieltä, jotta muuten ihan vallankumoukselliseksi kypsynyt joukko pääsisi tekemään sosialistipuolueesta sen mitä sen pitäisi olla.

Olemme näinkin pitkälle puhuneet tästä Amerikan historian opetuksesta sen vuoksi, että katsomme siinä olevan yhden huomattavimman puutteellisuuden opiston opetustavassa. Opisto ei voi olla mikään tieteellinen sosialistinen yliopisto, missä oppilaille sen nykyisillään ollen voitaisiin antaa edes osapuullekaan täydellinen

kurssi kansantaloustieteessä, sosiologiassa, kehitysoyissa ym. yleistieteellisissä aineissa. Ja jos sitä jossain määrin voidaan tehdä, niin se tapahtuu vain korkeimpien kursien oppilaille, jotka ovat joko opistolla tahi muualla saaneet riittäviä pohjatietoja. Oppilaitten enemmistö vähemässä määrässä hyötyy noista aineista. Mutta kaikilta oppilailta odottaa järjestö, että heistä tulisi hyödyllisiä työntekijöitä käytännöllisessä järjestötyössä tässä maassa. Senpä vuoksi pitäisi erikoisesti Amerikan olojen ja erikoisesti sen käytännöllisen työväenliikkeen tunteminen muodostaa pääaineen, minkä oppilaat saavat siellä nautittavakseen muitten sellaisten aineitten rinnalla, jotka tekevät heistä kykeneviä ja toimivia tovereita työväenliikkeemme käytännöllisessä työssä.

Jos opistolla vähennettäisiin muita tietoaaineita Amerikan historian ja etenkin työväenliikkeen historian esittämisen eduksi, niin luulemme että opiston käytännöllinen merkitys tulisi paljon suuremmaksi. Jos samalla yritettäisiin opettajain taholta suuremmalla ymmärryksellä ja vähemmällä pelastusarmeijainnolla esittää työväenliikkeemme ilmiöitä, niin olisi asia vieläkin parempi. Se tekisi mahdollisemmaksi opistolta tuleville oppilaille osastoissaan opastaa muita tovereitaan Amerikan olojen tuntemiseen ja tämän tuntemisen pohjalla tapahtuvaan käytännölliseen työhön ja se epäilemättä vähentäisi niitä ristiriitoja, jotka nykyään syntyvät tuon mainitsemamme yksipuolisuuden johdosta.

Tulemme seuraavassa kirjoituksessa puuttumaan muihin opetus-kysymyksiin ja kysymykseen opiston opetusjärjestelmän toimintatapojen pätevydestä yleensä.